24/06/2020

Страдање и васкрсење ливањских Срба

У ораганизацији храма Светог Саве на Врачару, ТВ Храма и Удружења Огњена Марија Ливањска из Београда 20. јуна 2020. године у крипти храма Светог Саве публици је речју и сликом представљен историјски пресек живота и стваралаштва ливањских Срба, манифестацијом под називом „Срби Ливањског поља – трагови кроз векове“.

Ову манифестацију помогли су: аутор књиге Огњена Марија ливањска г. Будо Симоновић; аутор филма Страдање и васкрсење ливањских Срба ђакон Радомир Врућинић, професор Богословије Светог Саве; аутори изложбе проф. др Вељко Ђурић Мишина и др Радован Пилиповић и Управа за сарадњу са дијаспором и Србима у региону Републике Србије.

У уметничком делу програма учествовали су: првакиња драме Народног позоришта, Наташа Нинковић, појци храма Светог Саве, Дарија и Глорија

Илић, а програм је водила Весна Радета.

На изложбеним паноима приказан је својеврсни историјски пресек од преднемањичког периода до данашњих дана, а излагањем говорника нарочито је осветљено стварање институција и очување верског и националног идентитета и интегритета у врло тешким околностима за српску живаљ током османске и аустроугарске владавине Босном. Тако су ливањски Срби још пре 200 година покренули и финансирали рад прве српске школе у Босни, а пре 160 година издејствовали дозволу и саградили ливањску православну цркву посвећену Успењу Пресвете Богородице, коју су верници опремили вредним иконама и црквеним сасудама из Русије, Венеције, Јерусалима, Грчке. Ливањска црква и њена богата збирка од 54 иконе, као и Плаштаница и предмети од метала од културне и историјске вредности проглашени су 2004. године националним спомеником Босне и Херцеговине.

Страдање у беспризорним злочинима усташа у данима око Огњене Марије 1941. године задесило је сваку српску породицу на подручју Ливна и оставило траг и на генерације које су долазиле. Исповести преживелих страдалника сабране су у књизи г. Буда Симоновића Огњена Марија Ливањска. Прилог ове књиге, коју можемо назвати књигом-опоменом и књигом-сведочанством је списак имена 1589 цивилних жртава. Та имена, међу којима готово половину чине деца до петнаест година старости, сакупљали су прикривено и дуго потомци који се нису мирили да политика заблуде чувања братства-јединства, треба да почива на скривању злочина над невиним цивилима.

Страдање Срба у ливањском крају је и централна тема синоћ приказаног документарног филма ђакона Радомира Врућинића, професора Богословије Светог Саве. Они који су чудом преживели дубоке крашке јаме и својом физичком и снагом свога духа наставили да живе и рађају, нису могли опоравити демографску слику Срба, додатно ослабљену колонизацијом, појединачним исељавањем и новим погромом у грађанском рату 90-тих, тако да је данас у општини Ливно тек стотинак српских домова. Тој бројчано малој заједници потребна је снага свих нас да се на достојан начин очува свеукупна више векова стварана културна и духовна заоставштина, а предачки гробови отргну од корова. Да сачува заоставштину стварану вековима, парохији лијевањској помажу, пре свега, они који данас живе далеко од Ливна, а сабрани су око Удружења Огњена Марија Ливањска. Ипак, то је и задатак целокупне српске заједнице јер је баштина ливањских Срба део целокупног културног богатства.

Манифестација је завршена беседом Његовог Преосвештенства Епископа ремезијанског г. Стефана, вика Патријарха српског.

Порука ове манифестације је да у нашој свести треба да остане, као изворно сведочанство, и све оно чиме су наши преци одуховили своје постојање. Нашу биолошку снагу, ослабљену кобним последицама великих ратова, поновљених злочина до истребљења, беле куге, не треба додатно слабити препуштањем негативном утицају популистичких приступа који традицију и баштину сврставају у конзервативне облике и застареле облике. Организатори захваљују свима који на било који начин, личним ангажовањем или присуством допринели одржавању манифестације.

Гордана Достанић,
председник Управног одбора Огњена Марија Ливањска

spc.rs